

Nr 302

Av herr Nelander m. fl., angående den andliga vården vid anstalter inom nykterhetsvården.

(Lika lydande med motion nr 239 i Första kammaren)

Inom amerikansk vård av alkoholmissbrukare och människovårdande verksamhet i allmänhet spelar rådgivningen i livsåskådningsfrågor och andliga spörsmål i övrigt en mycket framträdande roll. Vad särskilt gäller alkoholmissbrukare har man även från läkarhåll och inte endast i USA konstaterat att deras alkoholmissbruk ofta är att uppfatta som symptom på psykiska konflikter på livsåskådningsområdet och behov av religiös hjälp och vägledning. Det anses även på sjukhus för alkoholmissbrukare därför vara av största vikt att en ordnad »pastoral counselling» finnes att tillgå för de intagna. Ofta är de som anlitas för dylik verksamhet prästmän med särskild utbildning för denna uppgift.

Inom människovårdande institutioner i Sverige torde det endast vara sjukhusen och kriminalvårdens anstalter, som har en mera organiserad verksamhet för religiös själavård. Beträffande sistnämnda slag av institutioner har denna verksamhet nyorganiserats så sent som genom riksdagsbeslut 1962 (statsutskottets utlåtande nr 2 den 27 februari 1962). Reformen innebär i korthet att *varje* institution (sålunda även de mindre kolonierna) utrustats med en nämnd för den andliga vården bestående av en svenska kyrkans präst, en frikyrkopastor samt vederbörande styresman. Vidare bedriver tre resesekreterare (en svenska kyrkans präst, en frikyrkopastor och en frälsningsarméofficer) andlig verksamhet — särskilt genom enskilda samtal — på heltid bland de intagna på kriminalvårdens anstalter, för vilken verksamhet kostnaderna helt täckes av staten. Detta nya system har visat sig fylla ett verkligt behov och har hittills fungerat mycket tillfredsställande, vilket särskilt framkom vid en av fångvårdsstyrelsen anordnad konferens för ledamöter av nämnderna för den andliga vården våren 1963. Det kan tilläggas, att den beskrivna ordningen för den andliga vården inom kriminalvården medförde en relativt kraftig effektivisering av den före 1962 bedrivna religionsvården vid kriminalvårdens anstalter.

Ett vårdområde, där en mera fast ordnad andlig vård saknas — främst inriktad på själavård och andlig rådgivning såsom inom kriminalvården — är den offentliga nykterhetsvården. Detta är så mycket mera beklagligt som det enligt gjorda iakttagelser utomlands och särskilt i USA ofta föreligger religiösa behov eller livsåskådningsproblem som viktiga inslag i kausaliteten

vid alkoholism. Visserligen förekommer gudstjänster och andaktsstunder vid nykterhetsvårdens anstalter. Även besök av olika sång- och musikgrupper från de olika kristna samfundet är inte ovanliga. Medverkan av antytt slag är tydligen också ofta i hög grad uppskattad av vårdtagarna. Vid en erkänd vårdanstalt — Åsbrohemmet — finns även en s. k. religionsvårdskommitté motsvarande nämnden för den andliga vården vid en kriminalvårdsanstalt.

Det förefaller undertecknade ligga nära till hands — på grund av det enligt vår mening uppenbara behovet och de goda erfarenheterna inom kriminalvårdens anstaltssystem — att ordningen för den andliga vården vid Åsbrohemmet inte som nu utgör ett undantag inom samhällets nykterhetsvård utan genomföres vid alla anstalter inom detta vårdområde. Likaså talar de gynnsamma erfarenheterna för att själavårdande och rådgivande verksamhet genom resesekreterare är något att efterbilda vad gäller nykterhetsvårdens anstaltssystem.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning beträffande den andliga vården vid nykterhetsvårdens anstalter samt därvid som ett mönster för hur denna verksamhet lämpligen bör ordnas rikta uppmärksamheten på motsvarande verksamhet vid kriminalvårdens anstalter i dess effektiviserade utformning enligt riksdagsbeslut 1962.

Stockholm den 23 januari 1964

Eric Nelander

Ake Zetterberg

Erik Larsson

Robert Johansson
i Dockered

Yngve Hamrin
i Jönköping

Märta Boman

Einar Rimmerfors

Carl Eric Hedin

Arvid Nilsson
i Lönsboda

Axel Gustafsson
i Borås